

ระเบียบปฏิบัติ

เรื่อง การจัดการความเสี่ยงของยาที่มีชื่อพ้อง

มองคล้าย Look-Alike Sound-Alike Drugs (LASA)

รหัสเอกสาร SP 056_PTC/008_000
วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565
หน่วยงาน กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค
ผู้จัดทำ กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

ผู้เสนอ.....

(นางปาริชาติ กริชนิกรกุล)

เภสัชกรชำนาญการ

ผู้อนุมัติ

(นพ.สมมิตร สิงหใจ)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่ออน

บันทึกการแก้ไข

ลำดับ	วันที่แก้ไข	แก้ไขครั้งที่	รายละเอียด	ลายเซ็น
1	31 ตุลาคม 66	1		

เอกสารนี้เป็นสมบัติของโรงพยาบาลแม่ออน ห้ามนำออกไปใช้ภายนอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

โรงพยาบาลแม่อน		หน้า : 1/2
รหัสเอกสาร / คู่มือ เลขที่ : SP 056_PTC/008_000		
1. เรื่อง : การจัดการความเสี่ยงของยาที่มีชื่อพ้องมอคล้าย LASA		
แผนก : กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค		แผนกที่เกี่ยวข้อง องค์กรแพทย์ ผู้ป่วยนอก ผู้ป่วย ใน งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ห้องคลอด งาน NCD
ผู้จัดทำ :	ผู้อนุมัติ : ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่อน	วันที่

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อค้นหาและการจัดการความเสี่ยงของยาที่มีชื่อพ้องมอคล้าย
- 1.2 เพื่อป้องกันและลดอุบัติการณ์การเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาของกลุ่มยาที่มีชื่อพ้องมอคล้าย
- 1.3 เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์และการสื่อสารยาที่มีชื่อพ้องมอคล้ายเป็นมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน

2. ผู้ปฏิบัติงาน

- 2.1 แพทย์
- 2.2 เภสัชกร
- 2.3 พยาบาล

3. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

- 3.1 สติกเกอร์ ระบุ “LASA” , ขนาดยา , รูปแบบยา อื่นๆ
- 3.2 ระบบ Pop up เตือนในโปรแกรม Hospital OS
- 3.3 ฉลากยา , ป้ายเตือนชั้นยาแบบต่างๆ

4. คำนิยามศัพท์

ยาที่มีชื่อพ้อง มอคล้าย (Look-Alike Sound-Alike Drugs) หมายถึง รายการยาที่มีชื่อสามัญทางยา หรือชื่อทางการค้า หรือตัวย่อชื่อยาที่มีตัวสะกดหรืออักษรเริ่มต้น รวมถึงการอ่านออกเสียงคล้ายกันกับรายการยาอื่น มียาหลายความแรง หลายรูปแบบและมีลักษณะภายนอกของเม็ดยา สี รูปแบบ แผงยา ภาชนะบรรจุยา คล้ายกัน ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติการณ์ความคลาดเคลื่อนทางยาได้

รหัสเอกสาร / คู่มือ เลขที่ : SP 056_PTC/008_000	หน้าที่ : 2/2
เรื่อง การจัดการความเสี่ยงของยาที่มีชื่อพ้องมงคล้าย LASA	วันที่

5. แนวทางการปฏิบัติ

5.1 การจัดทำบัญชียาโรงพยาบาลและการจัดทำบัญชียาชื่อพ้องมงคล้าย

คณะกรรมการพัฒนาระบบยาและการส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผลและคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด ดำเนินการดังนี้

5.1.1 ทบทวนบัญชียาโรงพยาบาลโดยพิจารณาครอบคลุมความเสี่ยงของยาชื่อพ้องมงคล้าย โดยพิจารณาดังนี้

1. คูยาที่พบความคลาดเคลื่อนทางยาบ่อย
2. คูยาที่มีความเสี่ยงเกิดความคลาดเคลื่อนทางยา

ได้แก่ ยาที่มีชื่อสามัญทางยา ชื่อการค้า ตัวย่อ ตัวสะกด หรือออกเสียงคล้ายกัน

ชื่อยาเดียวกันแต่มีหลายความแรง หลายรูปแบบ ยาในกลุ่มโรคเดียวกัน ยาที่มีรูปร่าง

ภายนอก ภาชนะบรรจุ หีบห่อ ฉลาก หรือแผงยาคคล้ายกัน

5.1.2 นำเสนอและจัดทำบัญชียาชื่อพ้องมงคล้ายและแนวทางการจัดการ

5.1.3 คัดเลือกยาและตัดยาออกจากบัญชียาโรงพยาบาลที่มีความเสี่ยงของยาชื่อพ้องมงคล้าย

5.1.4 นำเสนอเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติ รวมถึงการให้ความรู้ให้แก่บุคลากรใหม่

5.2 การจัดซื้อ

5.2.1 หลีกเลี่ยงการจัดซื้อยาที่มีลักษณะภายนอก เช่น สี รูปร่างเม็ดยา ฉลาก แผง ภาชนะบรรจุยาคคล้ายกัน

5.2.2 หลีกเลี่ยงการจัดซื้อยาที่มีชื่อยา ทั้งชื่อการค้า ชื่อสามัญทางยา การออกเสียงคล้ายกัน

5.2.3 การจัดซื้อยา ควรมีฉลากยาที่มีตัวอักษรชื่อยาตัวใหญ่หรืออ่านง่ายหรือมีสัญลักษณ์ สีที่แตกต่างมองเห็นง่ายชัดเจน

5.2.4 การจัดซื้อยาที่มีหลายความแรง ควรซื้อยาที่มีลักษณะภายนอกที่มีความแตกต่างกัน แยกได้ชัดเจน หรือเลือกขนาดยาเฉพาะความแรงที่เหมาะสม ปลอดภัย หรือมีรูปแบบยาแตกต่างกัน หรือกลุ่มยาเดียวกัน ข้อบ่งใช้เดียวกัน ฤทธิ์ยาคคล้ายกัน แต่ชื่อยาต่างกัน

5.3 การจัดเก็บยา

ทุกหน่วยงานที่มีการเก็บสำรองยา ให้ปฏิบัติดังนี้

- 5.3.1 แยกยาห่างกัน โดย ไม่จัดเก็บเรียงตามลำดับอักษร ไม่จัดเก็บยาเรียงตามระบบปกติ
- 5.3.2 ติดสติ๊กเกอร์สัญลักษณ์ LASA หรือความแรงยาตัวใหญ่ หรือระบุรูปแบบยา หรือเน้นชื่อ ยาที่แตกต่างกัน สี ขนาดตัวอักษรเล็กใหญ่ Tall man letter รูปภาพหรือสัญลักษณ์อื่นๆ เพื่อให้เกิดความแตกต่างและสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนมากขึ้น
- 5.3.4 เลือกรักษาสำรองยาที่หน่วยงานย่อยเฉพาะยาที่จำเป็น ปริมาณเหมาะสมตามปริมาณการใช้หรือความแรงยาเฉพาะที่ใช้บ่อย มีความแรงหลากหลายให้น้อยที่สุด และหลีกเลี่ยงชื่อยาคล้ายกัน เพื่อลดความเสี่ยงในการหยิบยาผิด

5.4 การสั่งใช้ยา

- 5.4.1 หลีกเลี่ยงการสั่งใช้ยาด้วยวาจาและคำสั่งการรักษาทางวาจาทางโทรศัพท์ ในกรณีที่เป็น ให้พูดชื่อสามัญทางยาหรือชื่อที่ใช้ตามมาตรฐาน ขนาดยา รูปแบบยา อ่านออกเสียงให้ชัดเจนหรือสะกดตัวอักษรและให้ผู้รับคำสั่งทวนชื่อยา ขนาดยา รูปแบบยาทุกครั้ง
- 5.4.2 เขียนคำสั่งใช้ยาที่เป็นลายมือตัวอักษรที่ชัดเจน อ่านง่าย โดยใช้ชื่อสามัญทางยาหรือชื่อย่อมาตรฐานไม่ใช่คำย่ออื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ระบุ ความแรง รูปแบบยาครบถ้วน หลีกเลี่ยงการใช้ชื่อการค้า และอาจใช้การพิมพ์คำสั่งใช้ยาล่วงหน้าเพื่อลดการเขียนคำสั่งด้วยลายมือ
- 5.4.3 การสั่งใช้ยาในกรณีที่ยามักพบความคลาดเคลื่อนของยาที่มีชื่อพ้องมองคล้ายบ่อย อาจระบุชื่อการค้า เหตุผลการสั่งใช้ยา โรค เพิ่มเติมประกอบไว้เพื่อให้มีความเฉพาะเจาะจงและชัดเจนมากขึ้น
- 5.4.4 การสั่งใช้ยาในหอผู้ป่วยในที่ไม่มีในบัญชียาโรงพยาบาล หรือผู้ป่วยนำมาเอง ให้ห้องยาตรวจสอบความถูกต้อง ประสานแพทย์ Order ให้ถูกต้องตามบัญชียาโรงพยาบาลหรือตามที่ผู้ป่วยนำมาเอง และแจ้งพยาบาลหอผู้ป่วยในให้รับทราบถูกต้องตรงกัน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของยาที่มีชื่อพ้องมองคล้าย

5.5 การคัดลอกยา/ฉลากยา

การคัดลอกชื่อยาที่มีชื่อพ้องมองคล้าย ลงคอมพิวเตอร์ และการกำหนดฉลากยาที่ติดบนชงยา ป้ายชั้นเก็บยา ใบ MAR (Medication Administration Record) ให้มีการกำหนดรูปแบบอักษร เข้ม ตัวเล็กตัวใหญ่ ตำแหน่งข้อความระบุของความแรงยา รูปแบบยา สีของยา ชื่อบ่งใช้ยา คำเตือน Pop-Up ในระบบ HOS-OS คำเตือนบนฉลากยา ให้มีความแตกต่างและสังเกตเห็นได้ชัดเจน

5.6 การจัดยา/จ่ายยา

- 5.6.1 การจัดยาให้อ่านฉลากยาทวนซ้ำ ก่อนหยิบ ก่อนจัด หลังเก็บยาคืนด้วยความระมัดระวัง สังเกตสัญลักษณ์คำเตือนต่างๆ ที่ช่วยป้องกันความเสี่ยงจากการจัดยาที่มีชื่อพ้องมองคล้ายทุกครั้ง ไม่ใช้การจดจำภาพ สถานที่เก็บ หรืออื่นๆ
- 5.6.2 การจ่ายยาอ่านฉลากยาด้วยความระมัดระวัง หรืออ่านอาการโรค ประเภทยา สังเกตสัญลักษณ์คำเตือนต่างๆ ที่ช่วยป้องกันความเสี่ยงจากการจัดยาที่มีชื่อพ้องมองคล้ายทุกครั้ง ไม่ใช้การจดจำภาพ หรืออื่นๆ

5.7 การบริหารยา

ขั้นตอนการเตรียมยา การตรวจสอบก่อนการบริหารยา และการบริหารยาให้อ่านฉลากยาทวนซ้ำ ก่อนหยิบยา ก่อนเตรียมยา ขณะเตรียมยา หลังเก็บยาคืน ก่อนการบริหารยา ขณะการบริหารยา บริหารยาเสร็จ ด้วยความระมัดระวัง สังเกตสัญลักษณ์คำเตือนต่างๆ ที่ช่วยป้องกันความเสี่ยงจากการจัดยาที่มีชื่อพ้องมองคล้ายทุกครั้ง ไม่ใช้การจดจำภาพ สถานที่เก็บ หรืออื่นๆ

5.8 การให้ผู้ป่วยและผู้ดูแลมีส่วนร่วมในการป้องกันความเสี่ยงจากการใช้ยา

- 5.8.1 เภสัชกรให้ผู้ป่วย ผู้ดูแล ทบทวนและตรวจสอบรูปปลั๊กขณะยา ชื่อยา ขนาดยา ขณะรับยา ช้อบ่งใช้ยาเพื่อยืนยันความถูกต้องของยาที่ผู้ป่วยได้รับ
- 5.8.2 ให้ข้อมูล ความรู้ผู้ป่วย ผู้ดูแล เรื่อง ข้อควรระวังในการใช้ยาหรือรับประทานยาที่มีลักษณะชื่อพ้องมองคล้าย ช้อบ่งชี้ในการใช้ยา ชื่อสามัญทางยา ความแรงยา ขนาดยา ผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านสายตา ภาษา หรือมีข้อจำกัดด้านความรู้ การศึกษา เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

6. รายการยาที่มีชื่อพ้องมงคล้าย

6.1 ยาที่มีชื่อพ้องมงคล้ายที่เคยเกิดอุบัติเหตุการฉีดยาความคลาดเคลื่อนทางยา

6.1.1 ยามีหลายความแรง

คู่มือ LASA	
ยาตัวที่ 1	ยาตัวที่ 2
Amitriptyline 10 mg tab	Amitriptyline 25 mg tab
Amlodipine 5 mg tab	Amlodipine 10 mg tab
Amoxicillin 250 mg cap	Amoxicillin 500 mg cap
Ampicillin inj 250,500 mg	Ampicillin inj 1 g
Aspirin 81 mg tab	Aspirin 300 mg tab
Clonazepam 0.5 mg tab	Clonazepam 2 mg tab
Clozapine 25 mg tab	Clozapine 100 mg tab
Diazepam 2 mg	Diazepam 5 mg
Enalapril 5 mg tab	Enalapril 20 mg tab
Fluconazole cap 200 mg	Fluoxetine tab 20 mg
Furosemide inj 20 mg/ml	Furosemide inj 250 mg/ml
Hydrochlorothiazide 25 mg tab	Hydrochlorothiazide 50 mg tab
Isosorbide dinitrate tab 5 mg	Isosorbide dinitrate tab 10 mg
Lorazepam 0.5 mg tab	Lorazepam 1 mg tab
ORS เด็ก	ORS ผู้ใหญ่
Paracetamol tab 325 mg	Paracetamol tab 500 mg
0.02% Triamcinolone cream	0.1% Triamcinolone cream
Simvastatin 10 mg tab	Simvastatin 20 mg tab
Sodium Valproate 200 mg tab	Sodium Valproate 500 mg tab
Vitamin K1 1 mg/0.5 ml inj	Vitamin K1 10 mg/ 1 ml inj
Warfarin tab 3 mg	Warfarin tab 5 mg

6.1.2 ยามีหลายรูปแบบ

คู่ยา LASA	
ยาตัวที่ 1	ยาตัวที่ 2
Chloramphenicol Eye drop	Chloramphenicol EAR drop

6.1.3 ยามีชื่อพ้อง ชื่อคล้าย

คู่ยา LASA	
ยาตัวที่ 1	ยาตัวที่ 2
Aspirin tab 81 mg	Atenolol tab 50 mg
Calcium carbonate tab 1.5 g	Colchicine tab 0.6 mg
Chloramphenicol Eye drop	Chlortetracycline Eye ointment
Clozapine tab	Clonazepam tab
Diclofenac tab 25 mg	Dicloxacillin cap 250 mg
Domperidone tab 10 mg	Dimenhydrinate tab 10 mg
Doxycyclin cap 100 mg	Doxazocin 2 mg tab
Hydralazine tab 25 mg	Hydroxyzine tab 10 mg
Hydroxyzine tab 10 mg	Hyoscine tab 10 mg
Metoclopramide tab 10 mg	Metoprolol tab 100 mg
Norfloxacin tab 200 mg	Norgesic tab
Omeprazole cap 20 mg	Domperidone tab

6.1.4 ยากลุ่มโรคเดียวกัน

คู่มือ LASA	
ยาตัวที่ 1	ยาตัวที่ 2
Amoxicillin cap 250 mg	Dicloxacillin cap 250 mg
Atenolol tab 50 mg	Captopril tab 25 mg
Budesonide MDI	Berodual MDI
Cefazolin inj 1 g	Ceftriaxone inj 1 g
Glibenclamide tab 5 mg	Glipizide tab 5 mg
NPH Insulin	Mixtard Insulin
Salbutamol inh	Seretide MDI

6.2 การทบทวนรายการยาเพื่อเฝ้าระวังการเกิด LASA

ดำเนินการโดยกลุ่มงานเภสัชกรรมทบทวนรายการยา LASA คู่มือที่มีความเสี่ยงยาที่มีชื่อ
พ้องมองคล้าย ในกรณีที่มีการเพิ่มรายการยาใหม่เข้าบัญชียาโรงพยาบาล การเปลี่ยนแปลงบริษัทยา
หรือบรรจุภัณฑ์ใหม่ หรือพบอุบัติการณ์ที่เกิดความคลาดเคลื่อนทางยาตามรอบการรายงานเหตุการณ์
นำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบยาและการส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผล และคณะกรรมการ
เภสัชกรรมและการบำบัดและแจ้งให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบปฏิบัติ